

Christopher Hoerschelmann
0171-62 62 90
Christopher.hoerschelmann@enkoping.se

Upplevelsenämnden

Skattmansös framtid

Förslag till beslut

Förslag till nämnden

Upplevelsenämnden tackar för informationen och ger förvaltningschefen i uppdrag att återkomma med ärendet som ett beslutsärende senast i april 2024.

Beskrivning av ärendet

Skattmansöådalens förening har på förvaltningens rekommendation inkommit med en skrivelse som beskriver deras vision för framtiden för Skattmansö som friluftsoch skidområde. Föreningen har i skrivelsen tydliggjort vilka vägval som de ser behöver göras utifrån vilken verksamhet som ska bedrivas på området.

Förvaltningens bedömning

Förvaltningen har under en längre tid haft en dialog med Skattmansöådalens förening angående framtiden för Skattmansö som område och de verksamheter som finns där. Föreningen har haft en svår tid under pandemin vilket skapat ekonomiska utmaningar och minskat ideellt engagemang. Föreningen har jobbat aktivt för att öka antalet medlemmar och för att öka utbudet av aktiviteter i friluftsområdet. Den stora frågan för framtiden är huruvida den alpina verksamheten ska återupptas. Föreningen ser det som en förutsättning att ett ökat kommunalt engagemang sker. Förvaltningen bedömer därför att utifrån informationen som ges i detta ärendet behöver politiken diskutera och fatta ett inriktningsbeslut gällande hur man ser på områdets framtid och vilken roll kommunen ska ha i detta.

Jonas Nyström
förvaltningschef
Enköpings kommun

Christopher Hoerschelmann
verksamhetschef
Enköpings kommun

Kopia till:

Alternativ för Skattmansöadalens förening

2023-10-02

Bakgrund

Skattmansöadalens förening har 2021-05-2023-05 haft ett minusresultat på totalt cirka 215 tkr. Räkenskaper för förra året finns bifogat där man kan se kostnader samt revision. Årets resultat är 60 tkr.

Nuvarande rörelsekapital kommer att ta slut inom 2 år. Föreningen har inga skulder och inventarier till ett uppskattat värde på ca 200 tkr. Styrelsen behöver inom kort fastställa en vision för föreningen och verksamhet och förankra den hos medlemmarna.

Under det senaste året har föreningen arbetat med att hitta nya verksamheter som exempelvis downhill-cykling och discgolf. Vi har fått respons då det gäller discgolf och har gjort en pilotbana som upplevs bra och med stor potential. Då backen ingår i ett naturreservat har föreningen sökt tillstånd från Länsstyrelsen för discgolf och en bandlift för mindre barn. Vi räknar med ett positivt svar inom kort.

Dessutom har ideella krafter utan ersättning för slitage, kapitalkostnader och drivmedel fortsatt att underhålla miljön kring Skattmansöbacken genom att klippa gräs, hålla rent och hålla backen i bra skick genom att röja gräs och sly.

Förutsättningar för att driva Skattmansöbacken

Skattmansöbacken är i behov av investeringar för att säkerställa en välfungerande verksamhet. Liftarna är väl underhållna, men gamla. Vattenförsörjningen fungerar, men pump och frammatning i form av rör behöver underhållas och i viss mån bytas ut. Det finns en begagnad, men välunderhållen pistmaskin. Snökanoner och spjut fungerar, men är gamla och förbrukar mer el än mer moderna versioner. Föreningen har inte kapital att lägga snö för en ny säsong om vädret skulle tillåta och erfarenheten är att snöläggningen innebär att den ideella styrelsen successivt slitits ut.

Ska Skattmansöbacken lever vidare med nuvarande upplägg så krävs både investeringar i befintlig utrustning och kapital för att lägga snö. Nedanstående beräkningar anger ungefärliga kostnader från och till baserat på energipris.

	Kwh	Elpris 1	Kostnad:	Elpris 2	Kostnad
El till snökanoner, snöspjut och pump 14 dagar effektivt:	150 000	1 kr	150 000 kr	2 kr	300 000 kr
	Personer				
Antal arbetskraft:	3				
	Månader				
Tid per person	1				
	Kostnader				
Lön per månad:	36 000 kr				
Sociala:	50 400 kr				
Kostnad arbetskraft:	151 200 kr				
	Från:	Till:			
Total kostnad snöläggning:	301 200 kr	451 200 kr			
Uppskattat investeringsbehov årligen under 5 år:	100 000 kr				

Mellan 400 och 550 tkr krävs allra minst under fem år för att säkerställa Skattmansöbackens fortlevnad. Utöver det krävs ideella krafter för att driva backen, vilket föreningen inte kan säkerställa innan vi vet om finansiering och vilja att driva backen finns.

Finansiering

Under åren innan pandemin skapade Skattmansöbacken årligen ett överskott på cirka 500 tkr efter kostnader för el på mellan 100 och 150 tkr. För att säkerställa en ökad finansiering vid eventuell fortsatt drift av backen kan föreningen höja priser för kiosk, skiduthyrning och liftkort med ca 20% vilket allt annat lika skulle ge ett överskott på ca 600 tkr givet ett elpris i nivå med ca 1 kr per kwh. Utöver löpande intäkter kommer föreningen i så fall att söka finansiering via projekt exempelvis för att utveckla sommaraktiviteter och förbättringar av backen som en rullbandslift.

Givet förutsättningar för att lägga snö och tillgång till ideell arbetskraft för löpande drift under säsong är det möjligt att driva Skattmansöbacken med ekonomi även med löpande investeringar enligt ovan. Större investeringar kommer att krävas inom en 10 årsperiod, exempelvis behöver liftar bytas ut - alternativt gå över till en lift med bättre kapacitet. Delfinansiering kan sökas från Leader, Eu eller andra. En förutsättning för det är också att ett idéburet offentligt partnerskap (IOP) tas fram för föreningen.

För Skattmansöadalens förening nuvarande interimsstyrelse är Skattmansöbacken ett moment 22 eftersom föreningen för att få fler ideella krafter behöver presentera ett trovärdigt scenario för att backen ska kunna öppna igen. Samtidigt behöver vi visa på ideella krafter för att kunna söka pengar. Det enda alternativet vi ser är att kommunen tar ett mycket större ansvar om man önskar att hålla backen öppen.

Alternativ

Utöver ovanstående alternativ ser vi i dagsläget två möjliga utvecklingslinjer. Det första är att vi i dialog med medlemmarna påbörjar ett avslut av pågående samverkansavtal med Enköpings kommun rörande Skattmansöbacken och bjuder in intressenter och medlemmar till en dialog om hur föreningen ska utvecklas utan den alpina delen. Exempelvis kan föreningen utveckla aktiviteter som discgolf och annat som skapar bättre förutsättningar för friluftsliv i anslutning till naturreservatet. Ett avtal krävs då för användande av backen och möjlighet att vid behov hyra stugan. Delfinansiering kan sökas externt och ett IOP behövs.

Alternativt kan medlemmarna besluta att föreningen ska avvecklas.

I båda ovanstående alternativ krävs att föreningen i dialog med Enköpings kommun sälja av sina inventarier och antingen utvecklar andra verksamheter eller utifrån medlemmarnas beslut fördelar tillgångarna enligt stadgarna.

Den andra utvecklingslinjen är att den alpina delen läggs i malpåse och att föreningen fokuserar på att i samverkan med andra föreningar och redan pågående aktiviteter utvecklar friluftsverksamhet i Skattmansö naturreservat. Den här utvecklingslinjen kräver ett stort engagemang från Enköpings kommun och föreningen behöver tillsvidare slippa löpande kostnader för underhåll och uppvärmning. Inventarier och fasta installationer för den alpina delen behöver förvaras och underhållas utan kostnader för föreningen. Delfinansiering kan sökas externt och ett IOP behövs.

Vision

Under sin storhetstid hade Skattmansöbacken hundratals besökare från hela Uppland och Västmanland. Ideella krafter fick otroligt positiv återkoppling och Skattmansöbacken hade som Upplands största slalombacke ett mycket gott renommé. Det är många barn som lärt sig åka slalom och vi genomförde integrationsprojekt i samverkan med Barnombudsmannen i Uppsala. Lajvkurser och konstutställningar har också varit aktiviteter som genomförts i Skattmansö.

Naturreservatet är fortfarande ett stort utflyktsmål i kommunen, hit kommer allt från hussbilar och förskolebussen till hästägare, korvgrillare, vandrare och cyklister. Vi i föreningens styrelse vill gärna bidra till en fortsatt utveckling, men vi står inför ett vägval där kommunens engagemang och vilja är avgörande.

Vi ser stora möjligheter att tillsammans utveckla Skattmansöådalens som besöksmål, i och med den unika naturen och den centrala placeringen i besöksområdet Fjärdhundraland.

En aktiv förening som stöttar i utvecklingen av området är ett stort plus för alla, 1+1 blir mer än två.

Slutligen vill vi fritt citera Upplevelsenämndens förvaltningschef Jonas Nyström som vid sitt besök våren 2023 såg stora möjligheter. Han presenterade bland annat en idé om att utveckla ett vandrarhem för besökare, säkerställa ett utflyktsmål som skapar mer turism och inkomster för Enköpings kommun.